

Бүгү чурттарның пролетарийлери. каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди
Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 189 (10174)

1976 чылдың август 11, среда

1925 чылда
үлдөөлгөстөгүс

Өрттө
2 коп.

ШЫНАРЖЕ КИЧЭЭНГЕЙНИ КУШТЕЛДИРЕР

Совет улустун нийтиел-политиктиг болгаш күш-ажылчы амыдыралы совет нийтиелдин коммунизмин оруу-биле хөгжүүрүнө төөгүлүг үе-чада болган СЭКП-ниң XXV съездизиниң идеялары-биле долдунган. Съезд амгы үеде экономиканы хөгжүдериң кол-кол айтырыглары тодарып тургаш, нийтиел хөгжүлдериң бирги чергелиг сорулгазы эртем-техниктиг депшилгени шапкынчыда-ры бооп артышсааны онзап демдеглеген.

Республиканың партия организациялары бүдү-дүлгени техника-биле эде дерип, механизастап ба-за автоматчыларынче, дериг-херекселдерин чаар-тырыңче кол кичээнгейни угландырып турар. Кы-лып үндүрер продукцияның шынарын соксаал чокка экижидери дээрге, эртем-техниктиг депшил-гени кол угландырышканын бирээни болур. Бо талазы-биле чамдык бүдүрүлгө черлериниң кол-лективтери эки көргүзүлгөни чедип ап турар-даа.

Кызылдың дааранылга фабрикасында про-дукцияны үрелик чер чок кылдыр кылырын саратов-чу системаны ажылдап, шынар көрүлдениң хун-нерин үргүлчү эрттирип турар. Продукцияның шы-нарын дугайында көргүзүг агитацияны эки каастап кылган. Ында бирги категорияның про-дукцияны пийи хемчээли 96,7 хуу бооп турар. Ын-да чаа модельдиң хептерин кылып эгелээр дээш улуг ажылды кылган болгаш херэжениң бир пла-тезинге курунениң шынар демдээ тымсырынга белеткеп турар.

Кызылдың алгы заводунга бирги сорттун про-дукцияны кылырын планда көрдүң даалгазы тус-тус кылгалар айы-биле 87-ден 99 хуу чедир ажыр күсүттүң. Заводтун бүгү продукцияны шынарын талазы-биле бирги категорияның кыл-дыр санаттырып турар.

Эт комбинатының коллектив продукцияны шынарын экижидер талазы-биле элээн ажылды кылып чоруткан. Эрткен чылдарга болаарга, хо-луттунар продукцияны хемчээли дыка эвээжээн. Шээр малдың эдиз кезип белеткээр шугумун, ко-лбаса кылар чехти ында эде кылган.

Чартык чыл дүргүзүндө дензепен садар 470 тон-на аш-чым бараанырын, 1976-д чыл-бүрү сускун аймаан, 1500 санын даараан хепти, 2000 эжеш хем болгаш кидис иликти хынап көргөн. Пар-тия, совет органның болгаш үлүп-бүдүрүлгө эжылдакчыларың бо талазы-биле ажылдың түнелинде республиканың чик, Аш-чым, эйт-сүт үлүп-бүдүрүлгө продукцияларын холуттунар, үрей кылдынар чорутуун нийти-хууу элээн кудулаан.

Ынчалза-даа шынар чок продукцияны кылып турар бүдүрүлгө черлери ам-даа бар. Чижээ, аш-чым үлүп-бүдүрүлгө эргелениң бүдүрүлгө черлериң бол-гаш Тыва сүт комбинатының кылып турар про-дукцияны шынары дыка кудулаан. Кызылдың, Ча-даанын, Тураның хлеб заводтарының, Кызыл-дың пиво заводунун продукцияны технологтуг чу-рум өзүгээр үндүрбес, курстандартары болгаш техниктиг негелдерин сагыас чоруктары үргүл-чү илереп турар. Бо бүдүрүлгө черлеринде техно-логтуг чорудулгалары контролдарын багай тур-гускан, заводтарны лабораториялары доктаамал ажылдаас, чартык фабрикалары болгаш белең продукцияны шипчилеп көрбейн турар.

Үстүү-Енисейниң балык заводу, Тыва сүт комби-нады стандартка таарышпас продукцияны кылып турар. Эн ылангыда сүт комбинатында сүт ары-лаар машиналар ажылдабайн турарында про-дукцияны хирлиг дээш хүлээп албайн баар таварыл-галар тургулаан.

Ажылдың шынарын бедидери дээш демисел ам-гы үеде социалисттиг чарыштың үндениң болур ужурауг. Чогум-на ону барызаалап ажылдап тургаш, дааранылга фабриказының, алгы заводу-нун, Хову-Аксыйн хлеб заводунун болгаш еске-даа бүдүрүлгө черлериниң коллективтери про-дукцияны шынарын экижидер талазы-биле эки түн-нелерин чедип алган.

Партия организациялары массалыг социалисттиг чарышты удурутурда кол-ла кичээнгейни күш-ажыл-дың бүдүрүлгө бедидериниң темпизин шап-кынчыларынче, бүдүрүлгө фондустарын улам дол-дур ажылдаарынче, камналганын корум-чүрүмүн күштелдиреринче, продукцияны шынарын экижи-деринче угландырап ужурулуг.

Москвачыларның «Шынарын беш чылынга — ажылчынның магадылалы» бээрини дугайында кыйгырынын адаа-биле чарыш улам калбарып ту-рар. Дааранылга фабриказының ажылчыны Раиса Сумба дээн ышкаш дыка хой муракчылар ону дестип, боттарының өөрүн база шалыпчы ажыл-ныче кыйгырганнар.

Республиканың чик, аш-чым болгаш эйт-сүт үлүп-бүдүрүлгө ажылдакчылары күш-ажылдың бүдү-рүлгө бедидериниң талазы-биле планның даал-ганы дыка ажыраар, фонд эгидилгезин улгаттыраар, энергияны, чиг-этти болгаш материалдарны кам-наар, барааныг продукцияны сайгарынын база эң чугула кылыглары бүдүрериниң чыл планны де-кабрь 28-те күсүдериң хүлээнген, күженишкни-ниң ажылдап турарлар. Олар боттарының социа-листтиг хүлээлгелерин чедиишкниң күсүдип, СЭКП-ниң XXV съездизиниң шиптирлерин күсү-дери дээш демиселге чаа-чаа чедиишкниңерлиг бо-лурунга бүзүрелдиг.

МАЛГА БЫЖЫГ ЧЕМ-СУУРНУ ТУРГУЗААЛЫҢАР!

СЭКП обкомунда

1976 чылда мал чеми бүдүрерин көвүдөдир талазы-биле «Күш-ажылдың хостуу» болгаш «Бай-Тал» совхозтарның ажылчыннарының база албан-хаакчыларының инициативазының дугайында

«Күш-ажылдың хостуу» болгаш «Бай-Тал» совхозтарның ажылчыннары болгаш албан-хаакчылары мал чеми бүдү-рерин көвүдөдир талазы-биле республиканың колхоз, совхоз-тарының бүгү ишчилеринге кыйгырыг үндүргөн. Мал чеми белеткээриниң негелде курлавырларының, мал чеми белет-кээр техниканы бедип бүдүрүлгө ажылдаарын организаста-арының, күш-ажыл кылып шыдаар бүгү кийиктерин мал чеми белеткээринче мобилизастаарының, мал чеми белеткел-чилериниң күш-ажылын организастаарын экижидериниң

болгаш социалисттиг чарышты калбартырының чугула айты-рыгларын ол кыйгырыгларда айткан. Үстүнде совхозтарның коллективтери ситен белеткээр планын 27—30 хуу ажыр күсүдериң хүлээнген.

1976 чылда мал чеми белеткээрин көвүдөдир талазы-биле «Күш-ажылдың хостуу» болгаш «Бай-Тал» совхозтарның ажылчыннарының болгаш албан-хаакчыларының эгелээшкни-ниң СЭКП обкомунун бюрзу дөткээн.

«Күш-ажылдың хостуу», «Бай-Тал» совхозтарның коллек-тивтериниң кыйгырынын көдээниң, бүгү ишчилеринге таныш-тырынын, ону дөткериң, мал чеми белеткээрин көвүдөдир, оларның шынарын экижидер талазы-биле бүгү хемчеглерин алырын, материалдыг болгаш күш-ажыл курлавырларын улам долу ажылдаарынче онза кичээнгейни угландырынын СЭКП райкомнарынга, райүүсүккомнарга, партия эге организация-ларынга, көдээ ажыл-агый органның, ажил-агыйлар удуруткучуларынга СЭКП обкомунун бюрзу дааскан.

Республиканың бүгү колхозчуларынга болгаш совхозтар ажылчыннарынга «Күш-ажылдың хостуу» совхозтун ажылчыннарының болгаш специалистериниң КЫЙГЫРЫ

Бистер, «Күш-ажылдың хостуу» совхозтун ажылчыннары болгаш специалистери СЭКП-ниң XXV съездизиниң шипти-рлерин амдыралга ботта-дырышсаан, инициатива мал ажылчы хөгжүдериң үлгө-лени — мал чеми белеткээр билимниң улуг кичээ-нгейни угландырып турар бис.

Бистер бо чылым хой чыл-дагы ситенин тармагалык 445 гектарга улгаттыргаш, ситен кезер 462 гектар шолду өк-лөткөн бис. ол ышкаш мал чеми кудулаар тараан шол-дерге 390 тонна минералдыг чедиишкниңериниң төп, хой чылым ситенирлериң, чайгаар үлүс ситенирлериң таралта мурунуң болгаш өвөр үлүсүн сугарылгаларын чо-гуур хуусаалында эрттирген бис.

Мал чеми белеткээр талазы-биле ажылдаарын бүгү ком-плексини чорудуп турар ме-ханизастаан отрядты совхозта тургускан.

Отрядтың механизаторлары ситен ажаар техниканы чогуур үлгөндө, шынарын белеткээш, оларны бедип бүдүрүлгө ажылдаарын хандырып турар.

Виктор Сүктөр-оолдун удуруткан эвенозу, механизаторлар коммунист Монгул-оол

1976 чылдың июль 31.

Байыр-оол, комсомолчулар Александр Толош, Валерий Монгул-оол олар хун бүрүнчү даалгазын ажыр күсүдип тур-рар, а витаминиң ситен дал-ганы белеткээр талазы-биле эвенозун механизаторлары болгаш ажалчылары агрегат-тыг бүдүрүлгө дүрүлгө ажылдаарын хандырып турар, шынар кылдыр тускай лабо-ратория ажылдап турар, ол чо-рун мал чеми белеткээрлери-ниң күш-ажыл төлөвүн белет-кээр чедип шынарын ба-рымылаан чорудар аргапы тургускан.

Совхозтун ажыл-ишчилери боттарының аргалаарын эде кө-рүп, иштиң курлавырларын долу ажылдаарының күсүл-лөдө ситен белеткээр 4100 тонна чедирин, азы ону бү-дүрерин планда көрдүңгени-ден 27 хуу көвүдөдирин, 1000 тонна бөдүн чедирин пресе-теп алырын, АВМ-04 агрегат-тыг бүдүн хонукта ажылда-арын хандырып, 500 тонна атамниң ситен далганын ажылдап кылырын, а күсү-кымы үлгөрдө ол агрегата бөдүн чедирин, будук-бүрү-нү ажылдап кылырын, 450 тонна севяжты салдыр, 200 тонна будук-бүрүгү белет-кээр, кадарчыларды күжү-биле 200 тонна ситенин белет-кээр шиптирлээш.

Онуг беш чылдык баштай-гы чылымда мал чеми белет-кээриниң талазы-биле бедит-кен социалисттиг хүлээлгелер-ни күсүдериң хандырып-биле мал чеми белеткээринге эң илгерилең киржиринче, мал чеми белеткээр техниканы бедип бүдүрүлгө ажылдаарын дээш социалисттиг чарышты калбартырыңче, бар курла-вырларын улам долу ажыл-даарынче республиканың бүгү көдээ ишчилерин кыйгырып тур бис.

Совхоз коллективиниң даас-канын боттаар:

«Күш-ажылдың хостуу» совхозтун директору Н. БАП-ЧОРОВ, парток секретары М. ДАНЫК, ажылчы комитетиниң даргазы А. ХАДНАЕВ, ВЛКСМ комитетиниң секретары А. УДЕЛ-ООЛ, мал чеми белеткээр бри-гадынның бригадир К. НАПНТ-ООЛ, механизатор Б. МОНГУЛ-ООЛ.

Тыва АССР-ниң бүгү колхозчуларынга, совхозтар ажылчыннарынга Бай-Тайга райоңда «Бай-Тал» совхозтун ажылчыннарының КЫЙГЫРЫ

Эртим өшөр!

Бистаң чуртувустун көдээ ажыл-агыйның бүгү ишчиле-ри амгы үеде онуг беш чыл-дын баштайгы чылымды планнарын ажыр күсүдип дээш маадары-биле ажил-дап турар. Краснояр край-ның көдээ ажыл-агыйның ишчилеринге СЭКП ТК-зын Чигине секретары эл Л. И. Брежневтиң байыр чедиргес таалазын бүгү чогуу улам хей-аал кырген. Бистаң совхоз-тун ажылчыннары краснояр-жыларның эгелээшкниң ики-биле дөткөп база чүл-дүтүрүп турар. Бирги чар-тын чылда социалисттиг хү-лээлгени күсүтүшсаан, күрүңгө эйт сазарын 110,7, а дүң сазарын — 115 хуу кү-сеткен бис.

Малга бижыг чөм балаанын тургузарының хуудаанын СЭКП илп XXV съездизин он-заалып айткан. Эрткен чыл-дарга болаарга бо соруганы боттаарыңарга таарыма-лыг байда бисте тургусту-ган. Мал чеми кудулаарын таарымынын планны күсүт-көш, шолдерин эки сугарып, оон иштиңде чайгаар эйт ү-ген 410 гектар ситен кезер черлерин болгаш оларларын

сугарган бис. Амгы үеде ол шолдерге мал чеми белеткээ-риниң илп-түдүк кампаниязы калбарга, гектардан 10 центнер ситенин ап турар. Мал чеми кудулаарының көвүдөдирин аргалаарыга чыдагаларын эки үлгөнт өт-сигенин, шолдер, буталар, оруктар кылымда ситенир-ни кезип алыры хамааржыр.

Бо бүгү чүдүдөр бедиткен хүлээлгени алдырн бисте да-амып турар: 1311 тонна ситен ор-чунга 1711 тонна ситенин, азы планда ажыр 30 хууу не-мөй белеткээрин, 100 тонна-ның орчунга 600 тонна ситос-ту, 200 тонна севяжты салы-рын хүлээлгени. Эң хой мал чеми белеткел бөдүн алырын-биле бүгү участкаларда кес-кен болгон ситенир ху-лаан азыр комиссияны бисте тургускан, совхозтун бүгү ки-ни болгаш техника кудула-рын мобилизастаан бис. Хол кадырларын-биле кезилдө

Совхоз коллективиниң даас-каны-биле:

Совхоз директору С. БАЙЫС-ООЛ, парток сек-ретары Д. ЧЫДЫМ, көдээ Совет күсүккомунун даргазы Х. АБЫР-ООЛ, ВЛКСМ комитетиниң секретары Б. ЧОГЭЭ, кадарчы М. ХЕРТЕК, тракторист Т. КА-ЗАК-ООЛ, кадарчы Б. ДАМЫРАН, херэжениң чөвү-лелиниң даргазы К. ХЕРТЕК.

1976 чылдың август 1.

ЧЕТЧИР ЧЕМНИ БЕЛЕТКЭЭР

Тес-Хемде «Чодураа» кол-хозтун ажыл-ишчилери ситенин малыга четчир чем-суу-ну тургузуп, 1976—1977 чылдары кижиндан маалы хур ажыраар дээш муруна-дагы чылдардан шалыпчы тем-пизг ажылдап турар.

Партияның XXV съездизиниң төөгүлүг шиптирлерин амдыралга боттаандырынын баштайгы чылымда колхозчу ишчилер 3935 тонна ситенин, бары 5 муң тонна кукуруза массазын, будук-бүрү, саван, сенаж, витаминиң ситен дал-ганын хой муң тоннага белет-

кээр алаар. Социалисттиг хү-лээлгелерин, чарыштың не-гелдерин тодаргай айткан.

Бо хүнерде Тес уунун, Сайгытаның болгаш Кара-Шат чогуун шолдеринде хойжу дөрт бригаданың, ивек ферма-зының ажыл-ишчилери ситен кезилгезин чорудуп турар. Хоочун коммунист Серен Ши-миттиң удурутканы № 3 хойжу бригаданың коллектив еске бригадаларын организастыг ажылдап, элээн ажылдарын бүдүр берген.

Бригаданың хойжулары Сай-гыт уунун терең өттүгү алаак-

шыктарында келген ажылдап тур. Бистаң айтырымыска бригадирин харылааны бол-за:

— Бригаданың кезигүң бү-рүзү мал чеми белеткелде кирип турар. Шунту 40 ажыг кижик ажылдап тур бис. Хүлээлгенис база улуг: 160 тоннадан эвээш эвес эки шы-нарын ситенин белеткел алыр бис. Мычтанга кижик бүрүзү хун-бүрүнчү даалгазын күсү-лейн барып болбас, ылан-ла ажыр күсүдериң сорулгалыг. Ажылдап эгелээништин баш-тайгы хүнеринде 60 тонна-

гаш тускай ортумак өөредилге черлеринде ол колхозтан өө-ринип турар ооздар болгаш кыс-тар хол кадырларын-биле ке-зип, чалгыс чер-чурттугларын-га улуг дуааны чедирип турар. Оларга Зоя Артына, Люба Де-нин, Людмила Сагаачы болгаш өскелер-дээ хамааржыр.

Колхозтун ситенин брига-дазында Александр Чамыяның удурутканы агрегат эртең эрте-ден орай кезгөжө чедир уу-тел чок ажылдап турар. Ме-ханизатор хун нормазын 130 хууула кудулаптайн келген. Сарат салымчылары Ч. Төвү-т

оол, У. Төре-Бады оларның ажил-ижин өөрү чөптү-биле мактап турар.

Ситенилериң социалисттиг чарыштын түнелин беш хо-нуктап үндүрүп турар, ажил-га шыгараанынын, чалга-ларын агитхууушка бижип ту-рар. Колхоз баштаар чер, пар-ком, ажылчын комитет баш-тайгы он хонуктун түнелин үндүрүш, эш Шимиттиң № 3 хойжу бригаданың кези-гунерин эки ажылдап деп санааш, оларга алдаржыдып колхоз төвүнде Күш-ажылчы алдар тутун көдүргөн.

— Хойжу улуска ажил эвээш болбас. Ситен кезерин-ден ангида өдөк-кыштагы белеткээр, ситенин сөөртүп, калжаалап алыр, хойну тарып боозадырын организастаар...

Ажыл-ла хой. Ынчанга ситен кезер планыныс август 25-ке чедир дооскаш, еске ажил-дарже кирер бис—деп, брига-дир чүтээлээш.

ЧУРУНТАРДА: хойжу Дор-жап Ови-оолдун эвенозуну кезигунерин хол кадыры-би-ле кезип турары болгаш А. Ча-мыяның трактор агрегаты ке-зилдө.

С. ЧАЖИН-ООЛ.
Фотолары авторнуу.

● 2-ги арып ● 1976 ч. август 11

